

JAGODA ZAMODA

Még nem, de nagyon félek

Még nem, de nagyon félek. Még nem készülök. Egy kicsit többet. Csak egy picivel. Hát készülődöm. Nem volt könnyű a kezdet. Készülődöm. Igen. Már elkezdtem. Lassan haladok. Még nem, nincs időm, csak este. Ismétlem, olvasgatva és jegyzetelve. Igen. Igen, elég gyöngén. Goldolkoztam rajta. Készülődöm egész éven át. Egy kissé. Igen, még nem tudom. Még nem kaptam meg. Még nem. Nem, de akarom. Nemsokára rákerül a sor. Valamennyire. Nem, még nem tudom. Az előkészületek folyamatban vannak. Még csak készülődöm. Még nem. De tényleg. Pillanatnyilag nem. Igen, egy kicsit. Kezdem érteni. Nem készülök még. E. H.: Az öreg halász és a tenger.

Szép idő és kellemes hétvége

szép idő és kellemes hétvége
hogyan valaki megértse, szeressen és tiszteljen
szeretni és valaki által szeretve lenni
segíteni a tehetetleneken
a boldogságnak nincs definíciója
nem tudni
mert közelednek az ünnepek
valaki akivel megosztod a bánatot és az örömet
nem boldog
siker az iskolában, a társadalomban, a családban

Orfikus napi teendők

jó viszonyban a szülőkkel és a barátokkal
megbecsülés
levizsgázni és elhelyezkedni
múló és tartós élvezetek
otthon (Kutinán) lenni a szerelmemmel
jól szórakozni
jó nap, szép éjszaka
még nincs
találni valamit az utcán
a boldogság nem lehet pillanatnyi
amibe belekezek az menjen mint a karikacsapás
diploma
nem lehet körülírni
nincs ok öröme
szabadság
napfény a tanterem ablakában
egészség és szerelem
semmi
hogyminden stimmeljen
nem tudja
valami meghatározhatatlan; gyorsan megtalálsz
de még hamarabb elveszíted
nem nagyon boldog
szeretni és valaki által szeretve lenni
sikerüljön a sulis
a beteljesülhetetlen
a vágyak teljesülése
szociológiából négyest kapni
elégedettség
szép nap
letenni a vizsgákat és elmenni Olaszországba
szerelem, fiú
szép idő
szép idő
az ünnepeket a természetben tölteni
szerelem
ha valaki megért
mondjuk, egy bizonyos szempontból
semmi

Áttetsző

Áttetsző voltam, majdnem vidám,
néma kép a vásznon,
vászonba burkolódzva,
egy energikus gesztikuláció villámgyors képe,
felkészületlen a beszélgetésre. Rávettek,
hogy maradjak még egy kicsit,
legalább öt percet,
többet nem is szeretnék.
Még valamit hozzáadni?
Úgyis elveszik tőlem,
úgyis elveszed belőlem,
úgyis elveszik mindenemet,
a bőrömet, s alóla mindent,
minden zsigert és pillanatot,
– a fejünk már oly közel,
hogy egymástól már nem is láthatók,
testünk oly közel, hogy érinteni se lehet,
bőrünk oly közel, hogy hámlani se képes.
Csak semmi előszó;
csak semmi maszlag;
semmi biztosíték és tudatosság,
biztonsági háló, erő és nehezék nélkül,
csak üldögélek csendben –
és egyszerűen az egyik éjszakát másikra cserélem,
az egyik szót másikra,
az egyik éneket másikra váltom,
másnak adom.
Mint füst a kéményben, a bőr alatt hajók.
Mint füst a kéményben, a bőr alatt hajók.
Semmiről sem szeretnék lemaradni,
csak azt szeretném, ha az lehetnék, ki nem fog
Indiába visszatérni, hogy ott élje le az életét,
és aki majd nem fog visszatérni a városba,
hogy ott élje le az életét,
és aki majd nem fog visszatérni a bőre alá,
a szemöldökébe, az ajkába, a májába,
a vénákba, a csuklókba, a pupillákba,
a körmök és az orrcimpák alá,

a nyelvbe,
 a nyelvre,
 s a nyelv alá,
hogy ott folytassa az életet. (MÉG VALAMIT HOZZÁADNI?)
 (ESTLEG VALAMIT ELVENNI?)

Erről nem beszélünk

Erről nem beszélünk,
ezt nem halljuk.
A termeken keresztül,
a műhelyeken, az emulziókon
a vágóasztalon, ahogy átsurranok,
ahogy meg-megállok,
ahogy átlibbenek.
Egyre gyakrabban állok meg,
az arcom szemlélem, farkasszemet nézek magammal,
elmélázom a mozdulatokon, a nyak és az orr vonalain,
eltöprengek a renden, mely rám kényszerítette
vagy sem az arcom vonásait,
a kezeim figyelem, ahogy nem tudják,
mit kezdenek egymással,
meg-megállok és töprengek egyikről-másikról,
az egyiktől a másikig,
tetszés szerint:
én Jagoda, én Jagoda Z,
Jagoda, J. Z., Jagoda Zamoda,
J. Zamoda, jz,
jZ, Z, j, J; stb.
De ez senkinek sem mondható el.
Egyik alkalommal majd kiválasztani a szemüveget,
máskor a zsebkendőt,
a vállat vagy a bokát,
egyszer mintha mondanék valamit,
máskor majd egy ránc, a szem körül vagy a nyakon,
egyszer egy lapos vájatban, hajlatban
máskor pedig a karszt, az agyag, a fák, a megégett rönkök
között;
az arcomba bámulok,

néhanapján az arcba,
visszatérés az archoz,
visszatérek az archoz,
és még egyszer visszatérek az archoz,
és vissza-visszatérek az archoz,
visszaadok neki mindent,
minden vonást, minden érintést,
minden púdert, minden mázt, minden mozgóképet,
mindent az arcomra kenek,
az arcra közelítek,
egyre közelebb,
miközben a pléhpofához érkezünk,
a kásás, a földszerű archoz,
a sáros, a sziklás, a lisztes archoz.
S itt megállok –
az archoz való visszatérés nem szünetelhet,
nem maradhat el,
itt mégis megállok –
egy karnyújtásnyira csak, és mégsem,
a visszatérés lehetetlen –
az arc most –
na...!

Üzemzavar

Hát ez az: egy gigantikus szellemkép rátelepedett a város felére.
Hát igen. Ez veled nem történhet meg.
Mint kés a húsban, a bordák között, se fekete, se fehér,
egyedül az úton, nem fog vágni, nem fogja engedni.
Megütni vagy valamit ráteríteni,
figyelni ismeretlenül, kikandikálva a kicsiny fekete zsákból,
ugrálni az egyik leomlott falról a másikra.
Tűnj el az arcomról, tűnj el, te éjszakai,
a szemeit vakarva és nyaldosva;
vajon sikerül-e a tekintetem elfordítani?
Kettő voltam, három, kerekecske dombocska,
jéggé fagyva, lemeredve, az ablak mellett üldögélve.
Hogy vagyok? Most már jobban:
egy gigantikus szellemkép rávetődött a város felére.

Ez minden?! Miről beszélek én egyáltalán? És kinek?
Kit érdekel? Félig nyitott szemek, félig nyitott száj,
már egy hónapja úton, szűkösen, gyűrötten; az otthon elveszve,
az utca utcákba, házakba torkollik, az ország országokba.
Engedd le a kezed. Vedd a poggyászt és szállj partra.
Az ágyban állandóan ébren vagy.
Még egy évig maradsz. Ígérted: jelentkezel.
Levelezőlapot írsz és telefonon is felhívsz.

Eldobod a felesleges papírokat, a felesleges fényképeket,
eldobod a felesleges ujjaidat, a tenyered;
a régi negyedeket járva, egy szellemkép vetődött a város felére,
a járda szélén lépkedve, egy szellemkép telepedett a város felére,
a ládikót becsukva, egy szellemkép vetődött a város felére.
A gépolajtól zsiros kézre, s az asztalon nyugvó csészére.
Ez egy ilyen dolog, mit lehet...
Ilyen szűkek, és akkor mi van!
Ez egy ilyen ágyék, ez van. Ez egy ilyen test,
amikor még kicsi voltam.
Ez ilyen, amikor kicsi...
Ez van: elhallgatok, mert csendben akarom
megtenni az út hátralévő részét;
ezekkel a tágra nyitott szemekkel;
mintha csak holnapra vártak volna, mintha ma érkeztem volna,
mintha csak most jelentkeztem volna,
mintha véletlenül erre jártam volna.
Megmutatni mindent valakinek, s aztán
eltenni a hajó könyvtárának mélyére,
átlépni a szoba küszöbét, elmenni a telefonfülkéig!
Tíz éve már – a friss festék illata;
felkelvén a székről, némán mozgó ajkakkal,
mint egy halkuló telefoncsengő – a friss festék illata;
mint a sütőből kiemelt kályha,
a kenyérből kivájt kenyérbél, a hasból kivájt gyomor – a friss festék illata.
Nem. Nem, ez nem minden, amit mondani akarok.
Vajon nem érezni a levegőben?
Egy légies enyhe cirógatás – vagy a friss festék
illata; az ablak kerete az ágy felett vagy a friss festék illata;
kilépek a bőrömből – a friss festék illata.

A fejemmel biccentek, az ablak előtt ücsörgök
és bámulom a hegyeket, a réseket, hasadékokat,
tele vagyok sápadt hitetlenséggel;
fésületlenül, mosdatlanul, súrolatlanul, szappan nélkül,
törötlenül, nedvesen, kócosan.
Mozdítod a vállad, mintha ébredeznél.
Akarom mondani: Hallasz-e?
De nem mondok semmit. Azt akarom mondani: Látsz-e?
De nem mondok semmit. Azt akarom mondani:
A lassan ereszkedő ritka ködön keresztül; vagy –
egy pillanatra lecsukta szemét,
és valamit hebegett,
vagy – vajon miért én vegyem a várost vállaimra
és öntsem a kertembe? Inkább nem mondok semmit.
Az a hely a hálószoba felével,
az a hely az úttest felével, a fele aszfalttal,
az a hely az utca és a házszám felével,
az a hely az ajtó felével,
annak a helynek a felével,
valakivel, akire jogom van,
valamivel, amire jogom van,
egy titokzatos mosollyal,
a bomba repeszzeitől kettészakítva, ökölbe szorított kézzel,
szenvető arccal,
elhomályosuló sápadt tárgyak és személyek,
egy gigantikus szellemkép ereszkedett a fél városra.

Rálőnének, ha meglátnák!
Mít tehetsz most?
Hogyan fogsz sikoltani?

Fenyvesi Ottó fordításai

Jagoda Zamoda 1954-ben született Varaždinban. A zágrábi egyetem bölcsészkarán kroatisztikából és délszláv filológiából diplomázott. Szociológiát és újságírást is tanult. Költeményei, esszéi, recenziói, kritikái, valamint irodalmi, művészeti tárgyú publicisztikai írásai a legjelentősebb horvát irodalmi folyóiratokban és napilapokban jelentek meg. Műveit olasz és francia nyelvre fordították. Jelenleg a zágrábi *Gloria* című női magazin szerkesztője. A legjelentősebb horvát költészeti díjat, a Goran koszorúját 1978-ban kapta meg. Kötetei: *Kresni rijeèju* (1978), *Knjizenstvo van sebe* (1981), *Kaseta „evo;- ta!”* (1986), *Kao da sam tu živjela* (1987), *Oseæaj sreæ* (1987)